SVERIGES RIKSDAG

Kommittémotion M

Motion till riksdagen 2026/27:2901

av David Josefsson m.fl. (M)

Associationsrätt, insolvensrätt och immaterialrätt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa aktiebolagslagens regler om kapitalbrist och tvångslikvidation av företag med hänsyn till de lägre kraven på kapital för att bilda aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa krav på identifikation vid ansökan om egen konkurs och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra ett genomgripande arbete i syfte att minska regelbördan för företag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den svenska modellen för bolagsstyrning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom regeringens samlade inriktning för immaterialrätt stärka företagens möjligheter att skydda, använda och utveckla sina immateriella tillgångar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom arbetet med moderniserade regler om formskydd förenkla ansöknings- och förnyelseförfaranden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige behöver fler människor som vågar starta företag, utveckla nya idéer och investera i växande verksamheter. Företagande förutsätter frihet att pröva nya vägar, men också tydliga och förutsebara regler. Lagstiftningen ska värna äganderätt och avtalsfrihet, skydda borgenärer och motverka att företag används för brottslighet.

Regelverken behöver samtidigt vara anpassade till företagens olika förutsättningar. Små företag ska inte belastas med administration som saknar tillräcklig nytta. Livskraftiga verksamheter ska ges rimliga möjligheter att hantera ekonomiska svårigheter, medan reglerna ska motverka att verksamhet drivs vidare på borgenärernas bekostnad.

En företagarvänlig politik behöver också värna de värden som skapas genom innovationer, design och annat kunskapsbaserat arbete. Möjligheten att skydda och använda immateriella tillgångar ska vara en naturlig del av goda villkor för företagande.

Förändra regler kring kapitalbrist och tvångslikvidation

Reglerna om tvångslikvidation är avsedda att fungera som en larmsignal till aktieägarna om att skulder eller förluster håller på att byggas upp som innebär att aktiekapitalet riskerar att gå förlorat och för att tillräckliga tillgångar ska finnas kvar för att täcka likvidationskostnaderna. Redan 2010, när kravet på lägsta tillåtna aktiekapital förändrades från 100 000 kronor till 50 000 kronor, aktualiserades behovet av en översyn av tvångslikvidationsreglerna. Senare sänktes kravet på aktiekapital till 25 000 kronor, vilket ytterligare stärkte behovet av en översyn.

För ett bolag med 25 000 kronor i registrerat aktiekapital aktualiseras skyldigheten att upprätta kontrollbalansräkning redan när det finns skäl att anta att det egna kapitalet understiger 12 500 kronor. Det innebär att handlingsplikten kan inträda tidigt i verksamheten. Moderaterna anser att reglerna om kapitalbrist, tvångslikvidation och personligt betalningsansvar behöver reformeras så att de blir mer proportionerliga och förutsebara.

Stärka identitetskontrollen vid ansökan om egen konkurs

I ett antal uppmärksammade fall i media har såväl fysiska som juridiska personer kunnat försättas i konkurs av bedragare som uppgett sig vara dessa personer eller firmatecknare för desamma. En konkursansökan ska vara undertecknad av sökanden eller dennes

ombud. Vid elektronisk ansökan krävs en avancerad elektronisk underskrift. Det finns däremot inte något generellt krav på motsvarande identitetskontroll vid pappersansökningar. Detta är inte en tillfredsställande rättslig situation utan det bör undersökas hur konkurslagstiftning och annan berörd lagstiftning ska ses över så att skärpt krav på identifikation införs.

Minskad regelbörda för företag

Företagens regelbörda behöver minska. Enligt Tillväxtverkets rapport ”Regler som påverkar företagens kostnader och konkurrenskraft 2024” uppskattas nya eller ändrade regler under 2024 ha ökat företagens årliga administrativa kostnader med omkring 10,3 miljarder kronor och de årliga fullgörandekostnaderna med omkring 320 miljoner kronor. EU-krav på hållbarhetsrapportering står för en betydande del av ökningen av de administrativa kostnaderna.

Enligt en annan rapport från Tillväxtverket upplevde 62 procent av företagen som vill växa upplever minst ett stort tillväxthinder. De största hindren är kompetensförsörjning samt lagar och regler. Regelbörda, administration och handläggningstider upplevs som betydande hinder.

Moderaterna vill att det pågående regelförenklingsarbetet ska leda till konkreta förbättringar för företagen. Inom associationsrätten bör onödig administration och överlappande uppgiftskrav identifieras och undanröjas. Reglerna ska vara begripliga, proportionerliga och förutsebara.

Värna den svenska modellen för bolagsstyrning

Den svenska modellen för bolagsstyrning har tjänat svenska bolag och svenskt näringsliv väl under flera decennier och ligger internationellt i framkant kring hållbarhetsarbete och så kallat corporate social responsibility (CSR).

EU-kommissionen har tidigare presenterat förslag kring hållbar bolagsstyrning och tillbörlig aktsamhet som bygger på helt andra principer än den svenska modellen och som om den införs riskerar att slå sönder väl uppbyggda strukturer inom svenskt näringsliv. Även om de direkta hoten mot svensk bolagsstyrning till stor del är undanröjda är det av vikt att fortsätta värna dess principer och understryka att bolagsstyrning är en fråga som under subsidiaritetsprincipen bör regleras på nationell nivå.

Immaterialrätt

Svenska företag behöver goda förutsättningar att skydda, använda och utveckla sina immateriella tillgångar. Regeringens samlade inriktning för immaterialrätt som offentliggjordes i maj 2026 bör ligga till grund för det fortsatta arbetet. Små och medelstora företags behov bör särskilt uppmärksammas och kunskapen om immaterialrättens möjligheter behöver stärkas inom befintliga myndighetsuppdrag.

Ett fungerande mönsterskydd gör det möjligt för företag att skydda sin design. En utredning om moderniserade regler om formskydd pågår och ska redovisas senast den 21 januari 2027. Inom det fortsatta arbetet bör möjligheterna att förenkla ansöknings- och förnyelseförfaranden tas till vara utan att utredningens samlade förslag föregrips. Reglerna ska vara tillgängliga, rättssäkra och förutsebara.

David Josefsson (M)

Lars Beckman (M)

Åsa Coenraads (M)

Niclas Nilsson (M)

Dennis Alvdén (M)